

**PRZEGLĄD POLSKICH GEOPORTALI
NA PODSTAWIE KONKURSU
„THE SDI BEST PRACTICE AWARD 2009”**

**A REVIEW OF POLISH GEOPORTALS
ON THE BASIS OF „THE SDI BEST PRACTICE
AWARD 2009” COMPETITION**

**Elżbieta Bielecka¹, Piotr Cichociński², Adam Iwaniak³, Artur Krawczyk²,
Piotr Pachół⁴**

¹Wydział Inżynierii Lądowej i Geodezji, Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa

²Wydział Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska, Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków

³Katedra Geodezji i Fotogrametrii, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

⁴Wojewódzki Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Katowicach

Słowa kluczowe: geomatyka, geoinformatyka, geoportal, SDI, standaryzacja, konkurs
Keywords: geomatics, geoinformatics, geoportal, SDI, standardization, competition

Wstęp

Konkurs „The SDI Best Practice Award 2009” (Najlepszych Dobrych Praktyk w Budowie SDI w 2009 roku) został zorganizowany w celu wyłonienia wzorcowych, wartych naśladowania serwisów SDI w skali Europy. Konkurs został przeprowadzony w ramach realizacji projektu eSDI-NET+. Projekt ufundowany został przez Komisję Europejską w ramach programu eContentplus. Jego tytuł brzmi: „Europejska sieć na rzecz wzbogacenia i wielokrotnego wykorzystania informacji geograficznej”. Jest to sieć utworzona dla promocji europejskiego dialogu oraz wymiany najlepszych praktyk stosowanych do budowy i utrzymania infrastruktury danych przestrzennych (SDI) (Krawczyk, 2007).

Artykuł zawiera spostrzeżenia i wnioski grupy ekspertów zaproszonych do oceny projektów zgłoszonych do konkursu oraz organizatora jego krajowej edycji. Konkurs, będący pierwszą tego typu imprezą w Polsce, miał następujące cele:

- wybór najlepszych projektów z zakresu infrastruktury danych przestrzennych (SDI) spośród funkcjonujących rozwiązań, obejmujących zasięgiem swego oddziaływania obszar lokalny, regionalny i krajowy,
- możliwość zaprezentowania swojego, często niedocenianego lub niedostrzeganego, dorobku w zakresie budowy SDI,
- dyskusję na temat tworzenia własnych projektów i dalszego rozwoju SDI w Polsce.

Warunki uczestnictwa w konkursie

W konkursie „The SDI Best Practice Award 2009” mogły wziąć udział organizacje, instytucje i firmy, które dostarczają informacji geograficznych w formie portalowego serwisu www lub ułatwiają dostęp do danych geograficznych poprzez usługi oferowane dla wszystkich użytkowników sieci Internet.

Organizator konkursu (Sieć eSDI-NET+) określił minimalne kryteria wstępne, które wymagane były w stosunku do projektów serwisów lub portali przystępujących do konkursu. Wymagano aby:

- projekt SDI był aplikacją działającą w oparciu o serwis internetowy,
- projekt SDI był dostępny w Internecie,
- projekt działał co najmniej od roku,
- projekt został w określonym terminie zgłoszony i zaprezentowany w czasie krajowych warsztatów.

W ramach konkursu serwisy i portale oceniane były w następujących kategoriach:

- zaawansowanie technologiczne i możliwości dalszego rozwoju,
- zgodność z dyrektywą INSPIRE,
- sieć użytkowników (stopień praktycznej użyteczności usługi lub portalu dla różnego typu użytkowników),
- innowacyjność projektu.

Uczestnicy i laureaci konkursu

Do konkursu zgłoszono 19 projektów (tab. 1). 17 z nich zostało zaprezentowanych podczas otwartych warsztatów, które odbyły się 29 stycznia 2009 roku na Wydziale Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

W trakcie warsztatów, każdy ze współzawodniczących uczestników konkursu miał możliwość zaprezentowania swojego serwisu (portal), a następnie odpowiedzieć na pytania ekspertów. Po wysłuchaniu wszystkich uczestników konkursu eksperci udali się na naradę, w czasie której przeprowadzona została preselekcja zgłoszonych projektów, a następnie ich waloryzacja w ramach wymienionych wcześniej 4 kategorii. Eksperti dysponowali także materiałami informacyjnymi nadesłanymi wcześniej przez uczestników konkursu, jak również mieli możliwość zapoznania się *on-line* ze wszystkimi rozwiązaniami serwisowymi i portalowymi. Po krótkiej dyskusji eksperci ogłosili wyniki konkursu, które zaprezentowane zostały w tabeli 2.

Wybrane najlepsze polskie projekty zostały zgłoszone do jury międzynarodowej konferencji „The SDI Best Practice Award 2009”, która odbyła się w dniach 19-20 listopada 2009 roku w Turynie.

Uwagi i spostrzeżenia z krajowego konkursu

Zaprezentowane w konkursie projekty można podzielić na 3 grupy:

- portale społecznościowe,
- geoportale środowiskowe,
- geoportale urzędów administracji publicznej.

Tabela 1. Projekty SDI zgłoszone do polskiej edycji konkursu „The SDI Best Practice Award 2009”

Lp.	Organizacja	Nazwa Serwisu SDI	Adres URL
1.	Urząd Miasta Piotrkowa Trybunalskiego	Platforma Systemowa GIS – System Informacji Przestrzennej	http://gis.piotrkow.pl/
2.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Natura 2000	www.mos.gov.pl/natura2000
3.	DV Studio. Agencja Promocyjno-Reklamowa	Kraków Zaprasza – Krakowski Portal Internetowy	www.Krakow.zaprasza.net
4.	Portal Beskidy24	Mapy interaktywne	www.beskidy24.pl
5.	Tatrzański Park Narodowy	GeoPortal TATRY	http://www.geoportaltatry.pl/
6.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku	Mapa turystyczna Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku	http://mapa.gdansk.lasy.gov.pl/appMapa.aspx
7.	Urząd Miasta Żory	System Informacji o Terenie (SIT)	www.geoportal.zory.pl
8.	Urząd Miasta Stołecznego Warszawy	Warszawa wczoraj i dziś	http://mapa.um.warszawa.pl/
9.	Urząd Miejski w Białymstoku	Miejski System Informacji Przestrzennej	www.gisbialystok.pl
10.	Urząd Miasta Tychy Wydział Geodezji	System Informacji o Terenie (SIT) miasta Tychy	www.tychy.pl
11.	GEO-SYSTEM Sp. z o.o.	Serwis iGeoMap powiatu warszawskiego zachodniego	www.podgik.pwz.pl
12.	Urząd Miejski Wrocławia	System Informacji Przestrzennej Urzędu Miejskiego Wrocławia	www.wroclaw.pl/m3292/
13.	Wydział Geodezji Urzędu Miasta Tychy	GEOOŚRODEK	http://geosrodek.umtychy.pl
14.	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)	Ocena wartości biologicznej lasów	www.forestmapping.net
15.	Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego	Wrota Świętokrzyskie – Mapa	http://map.wrota-swietokrzyskie.pl/wrotasw/mapa/
16.	Państwowy Instytut Geologiczny	Geoportal IKAR	http://ikar.pgi.gov.pl
17.	Miejski Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Łodzi	Łódzki System Informacji o Terenie – InterSIT	http://www.mapa.lodz.pl
18.	Urząd Miejski w Bytomiu, Wydział Geodezji, Referat Systemu Informacji o Terenie	Bytomska Infrastruktura Danych Przestrzennych – BIDP	http://sitplan.um.bytom.pl/
19.	Urząd Miasta Jasło		http://gis.um.jaslo.pl

Tabela 2. Laureaci polskiego konkursu „The SDI Best Practice Award 2009”

Kategoria	Nagrodzony portal / serwis
Innowacyjność	Serwis iGeoMap powiatu warszawskiego zachodniego http://www.podgik.pwz.pl/
Zgodność z INSPIRE	Geoportal IKAR (Państwowy Instytut Geologiczny) http://ikar.pgi.gov.pl
Zaawansowanie technologiczne	System Informacji Przestrzennej (UM Jasło) http://gis.um.jaslo.pl
Sieć użytkowników	Bytomska Infrastruktura Danych Przestrzennych (UM Bytomia) http://sitplan.um.bytom.pl GeoPortal TATRY (Tatrzański Park Narodowy) http://www.geoportaltatry.pl Łódzki System Informacji o Terenie – InterSIT (UM Łodzi) http://www.mapa.lodz.pl/ System Informacji Przestrzennej Urzędu Miejskiego Wrocławia (UM Wrocławia) http://www.wroclaw.pl/m3292
Walory artystyczne (kategoria pozakonkursowa)	Kraków Zaprasza – Krakowski Portal Internetowy http://www.krakow.zaprasza.net/

Portale społecznościowe

Zaprezentowane w konkursie portale **Beskidy24** i **Kraków zaprasza** nie są projektami SDI, przez co nie spełniają wstępnych kryteriów konkursowych, w związku z czym jurorzy musieli odrzucić te projekty we wstępnej selekcji. Portale te jednak posiadają duże walory edukacyjne, zawierają wiele cennych praktycznych informacji, użytecznych dla turysty lub osoby odwiedzającej Kraków lub region Beskidów. Na stronach portali można co prawda znaleźć dane o charakterze przestrzennym, jednak są to zazwyczaj mapy rastrowe statyczne (plany miast lub mapy panoramiczne). Strony obfitują w informacje i zdjęcia różnych obiektów, przewodniki i odnośniki do innych ciekawych stron internetowych. Portale te mają niewątpliwie duże walory estetyczne i artystyczne, w której to kategorii (pozakonkursowej) wyróżniono portal Kraków zaprasza.

Geoportale środowiskowe

Geoportale Natura 2000, TATRY, RDLP Gdańsk, OTOP, IKAR – są projektami o bardzo zróżnicowanym zarówno zasięgu obszarowym (od międzynarodowych do lokalnych), jak i rozwiązaniach technicznych (oprogramowanie wolne i komercyjne). W związku z tym bardzo trudne jest porównanie tych projektów.

Natura 2000 – serwis udostępniany ze strony internetowej Ministerstwa Środowiska, posiada bardzo skromny serwis mapowy. Mapa służy jedynie do orientacyjnej lokalizacji poszczególnych obszarów Natura 2000 i oprócz ich przybliżonych granic zawiera podstawowe warstwy tematyczne, takie jak punktowo zaprezentowane miasta, granice województw i powiatów, drogi, rzeki i zbiorniki wodne oraz numeryczny model terenu. Pozostałe szczegółowe informacje na temat poszczególnych *Obszarów Szczególnej Ochrony* i *Specjalnych Obszarów Ochrony* prezentowane są w postaci plików pdf zawierających „Standardowy formularz danych” oraz zapisanych w postaci plików rastrowych arkuszy map topograficznych w skali 1:50 000 z zaznaczonymi granicami obszarów.

Mapa Turystyczna – serwis opracowany przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Gdańsku. I takie w rzeczywistości może być jego przeznaczenie. Jako podkładu użyto wybranych danych VMap L2 oraz ortofotomapy. W szczególności, dane wektorowe nie są zbyt aktualne, gdyż pochodzą z połowy lat 90. XX w. Na tym tle zaprezentowano różne informacje, które mogą być użyteczne dla turysty, tj. lokalizację i opis interesujących miejsc i obiektów oraz przebieg szlaków turystycznych. Wskazanie danego obiektu na mapie pozwala na przejście do zewnętrznych stron internetowych zawierających jego opis, bądź na poszukiwanie informacji o nim w wyszukiwarce Google. Dodatkowo użytkownik ma możliwość zapisania aktualnego widoku mapy w postaci posiadającego georeferencję pliku tif lub wydrukowania go jako arkusza mapy. Ponadto istnieje możliwość wyeksportowania informacji o lokalizacji obiektów i przebiegu zaprojektowanych tras do odbiorników GPS w formacie GPX (GPSXML).

GeoPortal TATRY – również o przeznaczeniu turystycznym, w odróżnieniu jednak od poprzednika ma o wiele bogatszą zawartość. Dostępne warstwy tematyczne pogrupowane są w kategorii możliwe do wywołania jednym kliknięciem myszy. Oprócz zwykłego oglądania map, użytkownik ma możliwość poszukiwania obiektów oraz znajdowania najkrótszych tras drogowych i szlaków turystycznych pomiędzy wybranymi punktami.

Portal BIF (*Biologically Important Forests*) – jego głównym celem jest lokalizowanie biologicznie istotnych lasów nie tylko na obszarze Polski, ale również w Rumunii, Bułgarii i Estonii

oraz na Białorusi, Litwie i Łotwie. Na tle danych podkładowych, pochodzących z wybieranych przez użytkownika publicznie dostępnych serwerów map, takich jak: Yahoo Maps, Digital Chart of the World (DCW) lub Google Map – pozwala na wyświetlanie (w siatce o rozmiarze ok. 800 m) poszczególnych kryteriów stanowiących o biologicznej istotności lasów.

Geoportal IKAR Państwowego Instytutu Geologicznego powstał w celu stworzenia jednolitego systemu kartografii, integrującego nowe i istniejące rozwiązania w zakresie kartografii geologicznej, hydrogeologicznej, geośrodowiskowej i geologii złożowej. Umożliwia dostęp do danych tematycznych, z uwzględnieniem wszystkich wytycznych zawartych w dyrektywie INSPIRE oraz z zachowaniem dbałości o zgodność wykorzystywanych technologii z najnowocześniejszymi standardami. Usługi oferowane przez portal IKAR są w pełni interoperacyjne, powszechnie dostępne i są integralną częścią dynamicznie rozwijającej się europejskiej infrastruktury danych przestrzennych. Portal jako jedyny ma uruchomiony oprócz przeglądarki mapowej, sprzężony z nią serwer katalogowy metadanych umożliwiający wyszukanie określonych danych lub usług. Ta cecha, łącznie ze zgodnością projektu ze specyfikacjami OGC i standardami ISO z serii 19100, zadecydowały o wyróżnieniu serwisu w kategorii zgodność z INSPIRE. W styczniu 2009 r. do serwisu nie wprowadzono jeszcze zbyt wielu metadanych.

Geoportale urzędów administracji publicznej

Geoportale urzędów administracji publicznej to najliczniejsza grupa reprezentowana przez 12 uczestników konkursu. Zaprezentowane geoportale tej grupy zarządzane są zazwyczaj przez wydziały geodezji i kartografii urzędów. Można wyróżnić dwie podgrupy projektów:

1) geoportale przeznaczone dla szerokiego grona odbiorców, oferujące możliwości zobrazowania danych wektorowych i rastrowych opartych na danych pochodzących z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (portale wszystkich urzędów miast i urzędu marszałkowskiego),

2) geoportale i geoserwisy dla wąskiego grona specjalistów (geodetów uprawnionych), oferujące oprócz możliwości podglądu danych również usługi dostępu do zawartości i pobierania baz danych przestrzennych (powiat warszawsko-zachodni, UM Bytomia, Geośrodek Tychy).

Zakres udostępnianych danych tematycznych w geoportalach urzędów administracji publicznej, przeznaczonych dla szerokiego grona odbiorców, najczęściej obejmuje podstawowe dane topograficzne (ulice, drogi, hydroografię, podział administracyjny, osadnictwo, tereny i obiekty sportowe, budynki), plany zagospodarowania przestrzennego, mapy akustyczne i oferty inwestycyjne. Można by nawet podsumować, że są to interaktywne plany miast, wzbogacone o pewne, interesujące mieszkańców bądź inwestorów dane z urzędów miast, takie jak np. plan zagospodarowania przestrzennego czy też oferty inwestycyjne. Funkcjonalność serwisu kartograficznego tych portali, w większości przypadków, ogranicza się do podstawowych funkcji nawigacyjnych, pomiaru powierzchni i odległości, rzadziej wyszukiwania obiektów (wokół punktu, w obrębie zadeklarowanego przez użytkownika prostokąta, wg nazw lub adresów).

Geoportale i geoserwisy urzędów administracji publicznej, dedykowane geodetom uprawnionym, oferują oprócz możliwości podglądu danych, również usługi dostępu do zawartości i pobierania baz danych przestrzennych (powiat warszawsko-zachodni, UM Bytomia, Geośrodek Tychy). Serwisy oferują możliwość internetowego zgłoszenia roboty geodezyjnej oraz otrzymywania informacji o stanie zgłoszonego do ośrodka operatu (przyjęciu bądź od-

rzuceniu zgłoszenia, przygotowane materiały, stan kontroli, itp.) Wśród tych geoportali na szczególną uwagę zasługuje portal Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Warszawa-Zachód, umożliwiający całkowitą automatyzację pracy przedsiębiorstwu geodezyjnemu.

Serwis iGeoMap powiatu warszawsko-zachodniego udostępnia *on-line* dane z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego dla firm geodezyjnych, które zgłosiły prace geodezyjne. Dzieje się to w sposób całkowicie zautomatyzowany, bez konieczności jakiegokolwiek ingerencji pracowników ODGiK, stanowiąc duże odciążenie i usprawnienie pracy urzędu. Firmy, w czasie rzeczywistym, w ciągu kilku minut otrzymują pocztą elektroniczną odpowiedź na zgłoszenie prac wraz ze wszystkimi koniecznymi materiałami do rozpoczęcia prac terenowych. Powyższe względy wyróżniają ten serwis na tle innych rozwiązań, dlatego nagrodzony został w kategorii innowacyjność.

System Informacji Przestrzennej UM Jasło – użytkownik tego systemu ma możliwość dodawania własnych warstw z jednego z dwóch dostępnych serwerów (Demis World Map i Intergraph Word Map). Projekt ten został doceniony w kategorii zaawansowanie technologiczne.

Łódzki System Informacji o Terenie – InterSIT Urzędu Miasta Łodzi i **System Informacji Przestrzennej Urzędu Miejskiego Wrocławia** istnieją od ponad 10 lat. Są intensywnie wykorzystywane w procesie zarządzania. Posiadają bogaty zbiór danych – dziesiątki, a nawet setki warstw. Autorzy wiedzą po co je tworzą i mają z tego satysfakcję. Występuje duże rozdrobienie warstw tematycznych, które są użyteczne dla szerokiego kręgu odbiorców. Aspekty te spowodowały wyróżnienie tych dwóch serwisów w kategorii sieć użytkowników.

Krótszą od powyższych rozwiązań historię posiadają portale, które w znacznym stopniu rozwinęły się w ostatnim okresie. Mowa o dwóch projektach: **Bytomska Infrastruktura Danych Przestrzennych** (UM Bytomia) i **GeoPortal TATRY**, opartych na podobnym oprogramowaniu (ISDP firmy ISPiK z Gliwic). Bogactwo warstw i profili tematycznych, możliwość publikowania własnych zdjęć, czy też przystosowanie portali dla różnego typu odbiorców (w tym serwisy dla geodetów) oraz publikowanie danych 3D, to cechy, które zaważyły na uhonorowaniu tych dwóch kolejnych portali w kategorii sieć użytkowników.

Pozostałym zgłoszonym do konkursu, lecz nienagrodzonym projektom, należą się również duże słowa uznania. Mimo tego, że niektóre portale ograniczały się do stosunkowo prostej funkcjonalności podglądu danych, powiększania/pomniejszania, czy też pomiaru odległości i powierzchni należy pamiętać, że często serwisy były wykonane tylko dzięki wielkiemu samozaparciu ich twórców, mimo niejasnych przepisów prawnych i trudności organizacyjnych i finansowych.

Niestety, w większości projektów zaprezentowanych w konkursie razi nieumiejętność wykonania dobrej internetowej kompozycji mapowej i właściwej wizualizacji kartograficznej poprzez dobór odpowiedniej kolorystyki, typów linii i szrafury, czy poprawnej symbolizacji obiektów punktowych. Znaki punktowe z reguły nie są skalowane i przy zmniejszaniu skali mapy nakładają się na siebie.

Współzawodnictwo międzynarodowe

Konferencja „European SDI Best Practice Awards” odbyła się w Turynie, w dniach 26-27 listopada 2009 roku, uczestniczyło w niej ok. 100 osób ze wszystkich krajów Europy. Podczas konferencji członkowie projektu eSDI-NET+ wygłosili referaty prezentujące meto-

dykę oraz kryteria wyboru najlepszych 12 serwisów SDI. Wystąpienia dotyczące kolejnych kwalifikacji projektów SDI, przeplatane były autorskimi prezentacjami przedstawicieli wyróżnionych serwisów. Dodatkowo prezentowane były referaty zamawiane. Na podstawie 12 konkursów krajowych wyłoniono 135 serwisów SDI z całej Europy.

Referaty zamawiane na konferencji wygłosili: Max Craglia (Joint Research Center – współautor projektu, a potem dyrektywy INSPIRE) i Bastian Kok, były prezydent GSDI. W wystąpieniach podkreślili znaczenie SDI w kontekście celów jakie zostały wytyczone przez Komisję Unii Europejskiej. Są to przede wszystkim cele związane z walką ze zmianami klimatycznymi, racjonalnym zagospodarowaniem przestrzeni oraz rozwojem ekonomicznym całej Europy.

Jury konkursu składało się z następujących osób: Ian Master (przewodniczący), Franco Vico, François Salge, Danny Vanderbrockue, Bastiaan van Loenen. Jury rozpoczęło pracę oceny wszystkich serwisów SDI we wrześniu w Krakowie i ostatecznie nie zdecydowało się wybrać 3 najlepszych serwisów SDI, traktując tym samym całą wyselekcjonowaną grupę 12 serwisów jako finalistów konkursu „The SDI Best Practice Award 2009”. Zwycięzcy pogrupowani zostali w 4 kategorie, w których te serwisy szczególnie się wyróżniły. Były to kategorie: organizacyjna, użytkowników, techniczna oraz tematyczna. W poszczególnych kategoriach najlepsze były serwisy:

Aspekty organizacyjne

- Centre Régional de l’Information Géographique (CRIGE) (Francja)
- GDI Nordrhein-Westfalen (Niemcy)
- Infrastruttura per l’Informazione Territoriale (IIT) della Lombardia (Włochy)

Użytkownicy

- IDEC Infraestructura de Dades Espacials de Catalunya (Hiszpania)
- X BORDER GDI (Holandia)

Aspekty technologiczne

- Forth Valley GIS (Wielka Brytania)
- SNIG – Sistema Nacional de Informação Geográfica (Portugalia)
- IDERIOJA: Infraestructura de Datos Espaciales del Gobierno de La Rioja (Hiszpania)

Aspekty tematyczne (tematy aneksów dyrektywy INSPIRE)

- Norway Digital-ND (Norwegia)
- National Land & Property Gazetteer and National Street Gazetteer (Wielka Brytania)
- SIG Pyrénées (Francja)
- Plansystem.dk (Dania)

Najwyżej sklasyfikowanym serwisem SDI z Polski został portal IKAR Państwowego Instytutu Geologicznego, zajął on w klasyfikacji generalnej 32 miejsce. Warto podkreślić, że w klasyfikacji aspektów technicznych serwis ten osiągnął znacznie lepsze 22 miejsce. Trudno wskazać jednoznaczną przyczynę braku polskich serwisów na wyższych miejscach. Warto jednak uświadomić sobie fakt, że większość zwycięskich serwisów SDI sięga korzeniami lat 80. ubiegłego wieku, a na początku lat 90. zasób danych cyfrowych był już w pełni kompletnym zasobem danych. Ponadto sprawna implementacja przepisów

dyrektywy INSPIRE oraz nowocześnie zarządzana i dofinansowana administracja, spowodowały powstanie warunków, które umożliwiły powstanie bardziej zaawansowanych serwisów SDI zagranicą niż w Polsce. Warto podkreślić duży udział oprogramowania *Open Source*, wykorzystanego przez zwycięskie serwisy do realizacji ich geoportali.

Wnioski z polskiej części konkursu geoserwisów i geoportali w aspekcie oceny rozwoju SDI

1. Istotnym hamulcem rozwoju projektów SDI w Polsce było zdezaktualizowane *Prawo geodezyjne i kartograficzne* z 1989 r., nieprzystające do rzeczywistości głównie z powodu dużej restrykcyjności w dostępie do danych. Ciągłe panuje strach przed publikowaniem danych, mimo że strach ten ewidentnie zmalał w porównaniu z sytuacją sprzed 5 lat. W niespełna rok po konkursie została w Polsce uchwalona ustawa *o infrastrukturze informacji przestrzennej*, która w istotny sposób wpłynie na serwisy SDI w następnych latach.
2. Brakuje spójnego programu budowy NSDI w Polsce. Urzędy marszałkowskie, powiatowe i miejskie, tworząc internetowe serwisy geoinformacyjne, działają bez koordynacji i uzgodnionych standardów. W efekcie powstaje dużo rozwiązań, oferujących użytkownikom geoportale o różnej funkcjonalności i zróżnicowanym zakresie tematycznym.
3. Powoli rośnie świadomość konieczności przygotowania i opublikowania metadanych. Istnieje obawa przed publikacją i wzięciem odpowiedzialności za metadane, wynikająca głównie ze zróżnicowanej jakości danych, które opisują. Słabością jest fakt, że w styczniu 2009 r., na 18 zgłoszonych do konkursu portali, został uruchomiony jeden serwer katalogowy zawierający 10 rekordów metadanych.
4. Ciągłe brakuje standardu definiującego zakres i sposób wizualizacji danych referencyjnych. Prawie wszystkie portale starają się je publikować, ale w każdym wygląda to inaczej.
5. Coraz częściej wykorzystywane są standardy WMS, WFS. Niestety wiele projektów posiada własną interpretację oraz stosuje często niekompatybilne oprogramowanie do jego obsługi. Jednorodność występuje tylko w przypadku danych ewidencyjnych, do publikacji których wykorzystywana jest propozycja standardu opracowanego w 2007 r. przez GUGiK.
6. Występuje pozytywne pobudzenie w zakresie tworzenia geoportali, wynikające z oddziaływania dyrektywy INSPIRE.
7. Pozytywnym przejawem budowy serwisów jest wyraźne pojawienie się rozwiązań opartych na wolnym oprogramowaniu (*Open Source*).

Wnioski dotyczące przyszłych konkursów „The SDI Best Practice Award”

W dniu 8 września 2010 r. projekt eSD-INET+ został zakończony. Jednak zawiązana sieć uczestników tego projektu nie zakończy swego działania. Dorobek projektu zostanie przejęty i będzie kontynuowany przez organizację EUROGI. Pojawia się więc możliwość kontynuowania konkursów w kolejnych latach. Następne edycje tego typu konkursu muszą jednak uwzględnić:

- zwiększenie reklamy warsztatów, aby do konkursu przystąpiło więcej portali (serwisów),
- zaproszenie do konkursu różnych serwisów, tak aby nie dominowały zastosowania geodezyjne,
- fakt, że w przypadku większej liczby zgłoszeń konkurs może mieć charakter dwuetapowy, gdzie w pierwszym etapie komisja ekspertów wybiera ok. 4 najlepszych serwisów dla każdej ocenianej kategorii, a w drugim etapie, w trakcie otwartych warsztatów, oceniane będą wstępnie wybrane serwisy,
- dodanie nowej kategorii do oceny – jakości wizualizacji kartograficznej portali,
- ustalenie znaku (logo), z którego portal mógłby korzystać, wraz z informacją o przyznanej nagrodzie lub nominacji.

Literatura

Krawczyk A. 2007: Problematyka SDI w projekcie eSDI-NET+ przygotowanym w ramach programu Komisji Europejskiej eContentplus. *Roczniki Geomatyki* t. 5, z. 3. PTIP, Warszawa.
Strona internetowa projektu eSDI-NET+. <http://www.esdinetplus.eu/>

Abstract

The paper presents findings and conclusions of experts invited to assess the projects submitted to the European competition for “The Best SDI Service in 2009”. The conditions for participation in the competition were discussed and evaluating criteria were presented. All reported services were presented in the form of a table. On the basis of accepted criteria 7 best services in four categories were selected. Reported services can be grouped into three categories: public administration, environmental and social. Then individual service groups were discussed in detail. The international final of the competition organized in Turin was also briefly discussed, where 12 SDI from 137 were selected. Conclusions concerning the state of geoportals in Poland as in January 2009 were presented and proposals concerning the organization of next workshops were put forward.

dr hab. inż. Elżbieta Bielecka, prof. WAT
elzbieta.bielecka@igik.edu.pl

dr inż. Piotr Cichociński
Piotr.Cichocinski@agh.edu.pl

dr inż. Adam Iwaniak
adam.iwaniak@up.wroc.pl

dr inż. Artur Krawczyk
artkraw@agh.edu.pl
<http://galaxy.uci.agh.edu.pl/~artkraw>
tel. +48 12 617 22 76

mgr inż. Piotr Pachól
piotr.pachol@wodgik.katowice.pl